

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 348/2020-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. júla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditsa a Libora Duľu (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou Tomášek & partners, s. r. o., Rožňavská 2, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Juraj Tomášek, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Trnave v trestnom konaní vedenom pod ČVS: KRP-21/DI-TT-2015, postupom Okresnej prokuratúry Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 752/15/2202 a postupom Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 142/2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy postupom Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Trnave (ďalej len „krajské riaditeľstvo“) v trestnom konaní vedenom pod ČVS: KRP-21/DI-TT-2015, postupom Okresnej prokuratúry Galanta (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 752/15/2202 a postupom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 142/2017.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ namieta postup v jeho trestnej veci a žiada posúdiť trestné konanie v jeho veci od začatia trestného stíhania, podrobne poukazujúc na procesné úkony jednotlivých sťažovateľom označených porušovateľov.

3. Sťažovateľ poukázal najmä na skutočnosť, že trestné konanie trvá od začatia trestného stíhania vo veci (21. december 2015), ale do podania ústavnej sťažnosti, teda po 3 rokoch a 6 mesiacoch, nebolo právoplatne skončené. V prípravnom konaní poverený príslušník krajského riaditeľstva konal bez významných období nečinnosti, avšak konal zmätočne, chaoticky, nekoncentrovane, jeho uznesenia o obvinení prokurátor okresnej prokuratúry opakovane rušil. Prvé uznesenie o obvinení bolo vydané 30. marca 2016 a formálne bezchybné uznesenie o obvinení bolo vydané až 27. decembra 2016. Počas celého tohto obdobia pritom poverený príslušník vykonával vyšetrovacie úkony, dokonca bol vyhotovený znalecký posudok z odboru zdravotníctva. V dôsledku neustáleho zrušovania uznesení o vznesení obvinenia sťažovateľ nemohol vykonávať práva

obvineného, najmä vo vzťahu k znaleckému dokazovaniu z odboru zdravotníctva, ktoré je v jeho veci mimoriadne dôležité, priam až zásadné. K nezákonnému stavu pritom prispel aj prokurátor okresnej prokuratúry, ktorý namiesto vydania vlastného uznesenia o vznesení obvinenia [§ 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku] neustále iba rušil uznesenie povereného príslušníka, čím 9 mesiacov fakticky napomáhal udržiavať nezákonný stav.

4. Poverený príslušník najprv zabezpečil vyhotovenie znaleckého posudku znalcom z odboru zdravotníctva MUDr. Mariánom Pamulom a až na základe tohto znaleckého posudku sa rozhodol vzniesť obvinenie. Absencia postavenia obvineného však sťažovateľovi znemožňovala uplatniť svoje právo na obhajobu. Keď sa sťažovateľ pokúsil konať z pozície svedka – poškodeného a zabezpečil vlastný znalecký posudok, prokurátor okresnej prokuratúry v uznesení, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa proti obvineniu, uviedol, že na tento znalecký posudok poverený príslušník správne neprihliadal, pretože o zákonnosti tohto posudku vznikajú „*minimálne pochybnosti*“. Poverený príslušník krajského riaditeľstva pritom od počiatku konal proti sťažovateľovi ako proti vinníkovi nehody, čo sa konštatuje už v uznesení o začatí trestného stíhania vo veci, formálne však pristupoval k sťažovateľovi ako k svedkovi – poškodenému, takto ho predvolal na prvý výsluch po začatí trestného stíhania a z uvedeného dôvodu mu aj umožnil nahliadnuť do spisu a zhotoviť si kópie lekárskeho správ, ktoré sťažovateľ následne predložil znalcovi.

5. Dokonca aj druhý znalecký posudok (MUDr. Vladimír Popelka) bol vyhotovený pred riadnym vznesením obvinenia. Poverený príslušník krajského riaditeľstva pochybil aj pri zameraní a vyhotovení náčrtu miesta nehody, čo jednoznačne skonštatoval znalec z odboru dopravy. Zmätocným zhotovením náčrtu miesta nehody, oneskoreným vznesením obvinenia a nezaradením originálov lekárskeho správ do spisu došlo k porušeniu práva sťažovateľa na obhajobu.

6. Podľa sťažovateľa obdobím nesprávnej a neúčelnej činnosti povereného príslušníka krajského riaditeľstva je aj obdobie opakovaných výsluchov poškodených – zástupcov rôznych právnických osôb k výške uplatnenej škody, hoci následok trestného činu rozhodujúci pre jeho právnu kvalifikáciu nespočíval v spôsobení materiálnej škody, ale

v ublížení na zdraví. Dokazovanie preto bolo potrebné vykonať k vzniku následku na zdraví a k priebehu dopravnej nehody. Výsluchy osôb, uplatňujúcich si nárok na náhradu škody na majetku, boli teda pre vyšetrovanie skutku nepotrebné. Konanie pred súdom bolo poznačené opakovanými obdobiami nečinnosti v celkovej dĺžke 18 mesiacov.

7. Sťažovateľ k zbytočným priet'ahom žiadnym spôsobom neprispel, naopak tým, že po zmene sudcu nevyužil svoje právo žiadať opakovanie hlavného pojednávania, ďalším priet'ahom predišiel. Konanie proti sťažovateľovi pritom nie je zložité ani právne, ani skutkovo a bolo ho možné včas ukončiť ešte pred odchodom sudcu.

8. V podaní doručenom ústavnému súdu 29. novembra 2019 sťažovateľ oznámil, že na hlavnom pojednávaní konanom 14. júna 2019 bol vyhlásený oslobodzujúci rozsudok, proti ktorému podala prokurátorka okresnej prokuratúry odvolanie v neprospech sťažovateľa. Napriek uplynutiu 5 mesiacov od vyhlásenia rozsudku tento nebol písomne vyhotovený, čo predstavuje ďalší zásah do základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

9. V petite sťažnosti sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy SR postupom Krajského riaditeľstva PZ v Trnave v trestnom konaní vedenom pod ČVS: KRP-21/DI-TT-2015, postupom Okresnej prokuratúry Galanta v trestnom konaní vedenom pod spisovou značkou 1 Pv 752/15/2202 a postupom Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 9T/142/2017 porušené bolo.

2. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 4.000,- €, ktoré sú Krajské riaditeľstvo PZ v Trnave, Okresná prokuratúra Galanta a Okresný súd Galanta povinní vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresnému súdu Galanta prikazuje v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 9T/142/2017 konať bez priet'ahov.

4. Krajské riaditeľstvo PZ v Trnave, Okresná prokuratúra Galanta a Okresný súd Galanta sú povinní nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia k rukám advokáta do 30 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Právomoc ústavného súdu a judikatúrne východiská

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

13. Zákon o ústavnom súde vo svojom § 56 ods. 1 uvádza, že ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Počas tohto prerokovania ústavný súd zisťuje, či ústavná sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

14. Zákon o ústavnom súde v § 56 ods. 2 uvádza, že ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

16. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je sťažnosť zjavne neopodstatnená predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

III.

Právne posúdenie

17. Pokiaľ ide o podanú ústavnú sťažnosť sťažovateľa, jej podstatou je sťažovateľom uplatnený nárok na jeho ochranu proti postupu krajského riaditeľstva, okresnej prokuratúry a okresného súdu v trestnom konaní, v ktorom vystupoval v procesnom postavení obvineného, neskôr obžalovaného a ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského riaditeľstva a postupom okresnej prokuratúry

18. Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na konanie bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa v prípade konania pred orgánmi činnými v trestnom konaní chráni po začatí trestného stíhania, keď sa občan stáva účastníkom tohto konania buď ako obvinený, alebo ako poškodený (II. ÚS 41/98, II. ÚS 20/02). Účel základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorým je predovšetkým odstránenie stavu právnej neistoty obvineného, sa aj v prípravnom trestnom konaní sleduje konaním a rozhodovaním príslušných orgánov v primeranej lehote (III. ÚS 99/02, II. ÚS 649/2016, II. ÚS 215/2015). Právna neistota sa týka toho, či orgán činný v prípravnom konaní (spravidla vyšetrovateľ) navrhne podanie obžaloby alebo navrhne v závislosti od výsledkov dokazovania v prípravnom konaní iný spôsob konečného rozhodnutia, napríklad zastavenie trestného stíhania (I. ÚS 316/2014). Vo vzťahu k prokuratúre sa potom právna neistota týka toho, ako prokurátor s takým podnetom naloží svojím (pre prípravné konanie meritórnym) rozhodnutím.

19. V súlade so svojou judikatúrou (obdobne IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 41/07, II. ÚS 46/07, I. ÚS 96/07, II. ÚS 214/08, II. ÚS 700/2017) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola ústavná sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase,

keď k namietanému porušeniu označeného práva mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať.

20. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05, IV. ÚS 21/2012).

21. Ústavná sťažnosť na postup krajského riaditeľstva, ako aj postup okresnej prokuratúry bola ústavnému súdu doručená 14. júna 2019, teda až potom, ako bolo ukončené prípravné konanie (z chronológie úkonov predložených sťažovateľom, ako aj z predloženého súdneho spisu vyplýva, že prokurátor okresnej prokuratúry podal okresnému súdu obžalobu 25. septembra 2017, pozn.) a predmetná vec sa už nachádzala v štádiu prvostupňového konania, v rámci ktorého koná a rozhoduje okresný súd.

22. Z uvedeného vyplýva, že v čase podania ústavnej sťažnosti označené orgány činné v trestnom konaní už neboli oprávnené v predmetnej trestnej veci konať, pretože spis sa nachádzal na okresnom súde, a teda označené orgány činné v trestnom konaní nemohli ovplyvniť priebeh konania a ani porušovať základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy už takmer dva roky. Ukončením vyšetrovania a podaním obžaloby označené orgány činné v trestnom konaní vykonali všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľa. Z uvedeného dôvodu bolo treba vec posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako vec, v ktorej ústavná úloha týchto orgánov verejnej moci pri odstraňovaní právnej neistoty skončila v prípade vyšetrovateľa skončením vyšetrovania, predložením spisového materiálu príslušnej prokuratúre a zo strany okresnej prokuratúry podaním obžaloby okresnému súdu.

23. V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že proti namietanému porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom označených orgánov činných v trestnom konaní sa sťažovateľ mohol brániť podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1

ústavy v čase, keď sa vec nachádzala v konaní pred týmito orgánmi verejnej moci a tieto ešte mohli ovplyvniť priebeh konania, prípadne prietahy v ňom.

24. Keďže v trestnej veci, v ktorej sťažovateľ vystupoval ako obvinený, v čase doručenia ústavnej sťažnosti už označené orgány činné v trestnom konaní nekonali, ako aj so zreteľom na podstatu a účel základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú, a preto ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní z tohto dôvodu odmietol (obdobne napr. II. ÚS 24/06, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 300/08, IV. ÚS 21/2012, II. ÚS 215/2015, III. ÚS 114/2016, III. ÚS 101/2017, II. ÚS 184/2020).

24.1 Možno len dodať, že bez ohľadu na uvedené okolnosti, na báze subsidiarity, proti prietahom v predsúdnom konaní je potrebné sa primárne (pred využitím ústavnej sťažnosti) brániť osobitnými prostriedkami určenými zákonom na tento účel – predovšetkým žiadosťou o preskúmanie postupu policajta prokurátorom podľa § 210 Trestného poriadku. To platí bez ohľadu na dozor prokurátora nad zachovávaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní podľa § 230 Trestného poriadku, keďže ide o inak účelovo zameraný inštitút (čo vyplýva aj z výslovného znenia § 210 Trestného poriadku), pričom táto okolnosť má aj odškodňovacie konzekvencie v zmysle § 9 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (náhrada škody a nemajetkovej ujmy).

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu

25. Ústavný súd pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy odmieta sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, ak „celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietahov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania

sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, III. ÚS 644/2016).

26. Ústavný súd už vo svojej predchádzajúcej judikatúre tiež vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prieťahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014), a ďalej vyslovil, že „nie každý prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (napr. III. ÚS 59/05, III. ÚS 644/2016).

27. Ako z obsahu ústavnej sťažnosti a predloženého spisového materiálu vyplýva, v čase jej podania sa predmetná trestná vec nachádzala v štádiu konania pred okresným súdom, ktorému bola 25. septembra 2017 doručená obžaloba. Okresný súd 18. októbra 2017 vo veci rozhodol trestným rozkazom, proti ktorému sťažovateľ podal odpor 6. novembra 2017, doplnený 14. novembra 2017. Následne okresný súd vo veci uskutočnil hlavné pojednávanie, a to v termínoch 18. apríl 2018, 24. september 2018 a 31. máj 2019. Termín hlavného pojednávania nariadený na 21. január 2019 bol zrušený z dôvodu dočasného pridelenia zákonného sudcu na Krajský súd v Trnave. Na hlavnom pojednávaní konanom 14. júna 2019 okresný súd vo veci rozhodol oslobodzujúcim rozsudkom, proti ktorému podala prokurátorka okresnej prokuratúry odvolanie v neprospech sťažovateľa, Krajskému súdu v Trnave predložené na odvolacie konanie a rozhodnutie 13. mája 2020, kde je vedené pod sp. zn. 6 To 48/2020. Napadnuté konanie tak zatiaľ nie je právoplatne skončené.

28. Vo vzťahu k posúdeniu dĺžky namietaného konania (ku dňu podania ústavnej sťažnosti 20 mesiacov) ústavný súd konštatuje, že v doterajšom postupe okresného súdu nezistil akékoľvek ústavne významné obdobie nečinnosti. Okresný súd bezodkladne po doručení obžaloby vydal trestný rozkaz a po podaní odporu sťažovateľom aj napriek

zmene zákonného sudcu po vykonaní dokazovania na hlavnom pojednávaní vyhlásil oslobodzujúci rozsudok.

29. Z hľadiska posúdenia doterajšej dĺžky namietaného konania ústavný súd tiež konštatuje, že hoci v doterajšom postupe okresného súdu sa vyskytlo dlhšie obdobie nečinnosti v súvislosti s vyhotovovaním rozsudku (v období po podaní ústavnej sťažnosti), zistený nedostatok v postupe okresného súdu nevykazuje takú intenzitu, že by mu bolo možné pripísať ústavný rozmer, teda že by umožňovalo prijatie záveru o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. III. ÚS 24/04, III. ÚS 67/04).

30. V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevysloví porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovie (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietne ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05). K takémuto záveru dospel ústavný súd aj pri predbežnom prerokovaní tejto ústavnej sťažnosti.

31. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

K namietanému porušeniu sťažovateľovho práva podľa čl. 50 ods. 3 ústavy

32. Sťažovateľ namieta porušenie svojich obhajobných práv v prípravnom konaní v súvislosti s postupom a rozhodnutiami povereného príslušníka krajského riaditeľstva, a to *„zmätočným zhotovením náčrtu miesta nehody, oneskoreným vznesením obvinenia, nezaradením originálov lekárskeho správ do spisu“*.

33. Ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej je trestné konanie od svojho začiatku až do jeho konca procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania

jednotlivých úkonov a realizácie garancií na ochranu práv a slobôd trestne stíhanej osoby môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05). V prípravnom konaní mal sťažovateľ možnosť domáhat' sa ochrany svojich obhajobných práv, a to či už prostredníctvom žiadosti o preskúmanie postupu vyšetrovateľa podľa § 210 Trestného poriadku, ale aj v rámci preštudovania spisu, kde mohol poukázať na nedostatky prípravného konania a žiadať o ich odstránenie. Ku kontrole porušovania namietaného práva na obhajobu zo strany orgánov činných v trestnom konaní všeobecným súdom dochádza v každej fáze jeho rozhodovania, počínajúc preskúmaním obžaloby podľa § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku a končiac dovolacím prieskumom. Vo všetkých fázach súdneho konania mohol/môže sťažovateľ namietat' porušenie práva na obhajobu.

34. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že prípravné konanie nebolo tým štádiom trestného konania, ktorým by sa trestná vec sťažovateľa skončila. Sťažovateľ mal/bude mať v rámci ďalšieho štádia trestného konania – súdneho (podľa tretej časti Trestného poriadku) možnosť v plnej miere domáhat' sa svojich obhajobných práv, a to nielen do rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorý medzičasom oslobodil sťažovateľa spod obžaloby, ale aj v prípadných ďalších konaniach o riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkoch, keďže prokurátor okresnej prokuratúry podal proti oslobodzujúcemu rozsudku okresného súdu odvolanie.

35. Ústavný súd konštatuje, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07, II. ÚS 531/2017). Ústavný súd v systéme ochrany základných práv a slobôd predstavuje ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov

verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

36. Ústavný súd pri prerokovaní tejto časti ústavnej sťažnosti, vychádzajúc z princípu subsidiarity svojej právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, konštatuje, že po podaní obžaloby bolo/bude v právomoci všeobecných súdov, ktorým prislúcha rozhodovanie o vine a treste za trestné činy (čl. 50 ods. 1 ústavy), konať a rozhodovať v trestnej veci sťažovateľa a posúdiť všetky relevantné skutkové aj právne okolnosti prípadu vrátane zákonnosti a ústavnosti postupu orgánov prípravného konania v štádiu trestného stíhania predchádzajúcemu podaniu obžaloby (obdobne napr. III. ÚS 75/05 alebo III. ÚS 109/05). Súčasne ústavný súd konštatuje, že vo vzťahu k postupu okresného súdu sťažovateľ v odôvodnení ústavnej sťažnosti neuviedol ani jedinú námietku, z ktorej by vyplývalo, akým spôsobom okresný súd porušil jeho obhajobné práva. Posúdenie zákonnosti postupu a rozhodnutia okresného súdu však bude predmetom konania pred odvolacím súdom. Keďže konanie o obžalobe sťažovateľa dosiaľ právoplatne neskončilo, bolo potrebné túto časť ústavnej sťažnosti odmietnuť pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júla 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu